

MOCIÓ DEL GRUP MUNICIPAL DE CORNELLÀ EN COMÚ-CRIDA PER CORNELLÀ PER A LA PROMOCIÓ ENTRE LA POBLACIÓ I LA IMPLANTACIÓ A L'ADMINISTRACIÓ MUNICIPAL DEL PROGRAMARI LLIURE

I

Les Tecnologies de la Informació i les Comunicacions (TIC) són un element fonamental en l'economia i el progrés d'una societat. Per fer-les avançar és imprescindible que la ciutadania les pugui emprar de manera universal i sense cap discriminació de tipus social, econòmic, lingüístic o de qualsevol altra mena. L'Ajuntament ha de comprometre's a defensar el dret d'accés a la societat de la informació dels cornellanencs i cornellanenques així com implicar-se en l'alfabetització digital i ajudar a superar la fractura digital.

En aquest marc, l'accés al programari, un dels pilars de les TIC, es veu restringit per polítiques diverses en forma de contractes, llicències o patents, que en limiten l'ús i discriminen uns sectors de la població dificultant-los o barrant-los l'accés a les TIC en condicions legals i amb garantia de qualitat. Davant d'això, existeix una alternativa: el programari lliure. La llibertat d'ús universal del programari per a qualsevol propòsit, la llibertat d'estudiar com funciona el programa, la llibertat de redistribuir-lo lliurement i la llibertat de millorar el programa i modificar-lo segons les pròpies necessitats fent públiques les millores introduïdes perquè la comunitat se'n beneficiï, són els quatre pilars que el defineixen.

Ahora, podem veure com l'impacte del programari és especialment rellevant en determinats àmbits estratègics i com el programari lliure esdevé una clara solució als problemes plantejats:

La comunicació de la ciutadania amb l'administració: cada vegada més, la comunicació entre l'administració i la ciutadania es fa per via telemàtica, esdevenint així molt més àgil i eficient. Sovint, però, quan els ciutadans necessitem comunicar-nos amb l'administració se'ns obliga a fer servir un tipus d'ordinador o un programari concret d'alguna empresa concreta. L'administració no pot exigir a cap ciutadà o ciutadana ser client de cap empresa, sobretot quan aquesta comunicació es pot fer mitjançant els formats i estàndards oberts definits per comitès internacionals, eximint l'usuari d'emprar programari propietari i privatiu.

La informàtica dels ajuntaments: l'administració en general i els ajuntaments en particular fan servir molt de programari, cosa que suposa una partida important del seu pressupost. Una part d'aquest programari és genèric (sistemes operatius, ofimàtica...) i hi ha alternatives lliures de qualitat; no fer-les servir és un malbaratament de recursos públics. Una altra part del programari és fet a mida; les condicions de contractació, en aquest cas, les controla l'administració i, per

tant, en pot regular aspectes com ara la titularitat de la llicència, la propietat del codi o el compliment d'estàndards.

La llengua: un dels aspectes més crucials per a l'èxit de les TIC és la integració del català al món digital. Cal que el programari que es faci servir estigui traduït a la nostra llengua. Mentre la Generalitat ha hagut de destinar milions perquè una empresa com Microsoft tradueix els seus productes al català, centenars de voluntaris tradueixen el programari lliure més utilitzat tan bon punt en surt una nova versió gràcies al fet que tenen accés al codi font i han format una comunitat activa al seu voltant. Alhora, esdevé una garantia de drets per a bona part de la població que sovint ha estat discriminada en relació a la seva llengua.

II

L'anomenada crisi econòmica ha situat l'ús del programari lliure a consideració de les administracions públiques com a factor de minimització de la despesa i com a mostra de voluntat d'austeritat. Més enllà de plantejaments incomplets que situen aquest àmbit socioproductiu únicament en termes de balanços comptables, no es pot obviar el caràcter estratègic d'aquesta tecnologia. La realitat en un context de digitalització del procés productiu és que el programari i el seu control integral són elements imprescindibles per a l'eficàcia del sector públic. El canvi de paradigma generador de béns i serveis obliga a fer gravitar a l'entorn dels sistemes d'informació digitals tot el procés de producció en la nostra societat.

Aquesta fita només és possible amb l'adopció integral de les tecnologies de lliure llicenciament. S'ha d'exercir la sobirania tecnològica entesa com la capacitat de decidir i fer, no subjecta a condicionants de tercers. La societat informacional es basa en el tractament intensiu de la informació per proveir coneixement. Les quatre llibertats abans esmentades que proporciona l'adopció del programari lliure són opcions absolutament necessàries per a la viabilitat de la gestió integral i efectiva de les corporacions locals.

L'adopció de tecnologies lliures presenta nombrosos avantatges, alguns ja esmentats, com ara:

Sobirania tecnològica. Independència per poder concebre i dissenyar el programari d'acord amb les necessitats racionalitzades a allò que es precisa, sense haver de dependre d'un proveïdor que en té el monopoli. El desenvolupament tecnològic no queda condicionat per les decisions i interessos de les empreses privades.

Creació d'ocupació. En estar disponible tota la informació sobre el funcionament del programa és possible que qualsevol tècnic o tècnica qualificat en sistemes d'informació de la ciutat en realitzi la instal·lació, implantació, manteniment, actualització, millora i/o desenvolupament, amb la consegüent generació d'activitat per a cooperatives, ens públics i petita i mitjana empresa tecnològica. La inversió pública en TIC pot revertir de manera directa en el desenvolupament econòmic de l'entorn, en lloc de fer-ho en els beneficis d'una multinacional allunyada de Cornellà.

Transparència. El codi font del programari és públic, per la qual cosa qualsevol tècnic pot conèixer de manera acurada totes les tasques que desenvolupa el programa, fet especialment rellevant en el cas de manipular dades confidencials. Aquest escrutini públic permet que la correcció d'errors pugui dur-se a terme de la manera més ràpida i eficaç possible.

Estalvi. S'evita el contracte de llicències comercials per l'ús dels programes, per una banda, i per l'altra fa possible l'optimització del maquinari de què es disposi. Alhora, es protegeix la inversió assegurant que el programari que es desenvolupa té un mínim recorregut d'amortització i una minimització de la despesa de manteniment.

Adaptabilitat. El codi font del programa es pot modificar per adaptar-lo a les necessitats, peculiaritats culturals o lingüístiques, corregir possibles errors, introduir-hi millores, etc., sempre que es comparteixin de tornada a la comunitat.

Interoperabilitat. El programari lliure pretèn garantir la independència de la informació respecte de les modes del mercat. Per aquest motiu permet desar les dades respectant els estàndards assumits per la comunitat internacional, facilitant d'aquesta manera la seva lectura mitjançant programes i sistemes operatius diferents i apostant per la seva perennitat en el temps, tal com reclama el Reial Decret 4/2010, pel qual es regula l'Esquema Nacional d'Interoperabilitat en l'àmbit de l'Administració Electrònica.

Privacitat. Garantia de la seguretat de la informació sensible d'acord amb la legislació actual en matèria de protecció de dades personals. Amb el programari privatiu només resta confiar en el fabricant, guiat per interessos propis i/o d'actors governamentals.

Accessibilitat. Els diversos avantatges, en el seu conjunt, faciliten l'accés de la població a les TIC i més concretament l'accés electrònic de la ciutadania als serveis públics, d'acord amb la Llei 11/2007.

Comunitat. La difusió de la cultura i imaginari de la compartició, de la solidaritat i de la propietat col·lectiva com a valors en la societat, alternatius a la concepció estrictament apropiativa i rendista.

Amb tot, cal destacar l'alt grau de consolidació que el programari lliure ha assolit en l'actualitat tant en el teixit econòmic com en suport de la societat civil així com de diverses administracions públiques i patronats, fet que també es manifesta en un clar increment del seu ús en recerques científiques i en desenvolupament tecnològic dut a terme, per exemple, en les universitats públiques catalanes. Alhora, és rellevant el nombre d'administracions públiques que han apostat, amb èxit, per desenvolupar les seves estructures tecnològiques en programari lliure, com a la Xina, el Perú, Mèxic, el Brasil, Alemanya, França, Extremadura o Andalusia.

Tot plegat fa pensar que l'adopció del programari lliure a l'administració municipal i la seva promoció entre la població és una bona opció. Cal així que l'Ajuntament s'hi posi de manera clara i decidida a favor, fet necessari a fi de vèncer les inèrcies i interessos contraris a la implantació de nous paradigmes productius –més si són transgressors de l'*statu quo* crematístic de les multinacionals del sector– i les postures acomodaticies de governants i gestors en el context públic. Així, cal una directiva política explícita expressada en un projecte de migració a programari lliure i eradicació simultània del privatiu, amb una calendarització associada, que prevegi els següents extrems:

a) La realització d'una radiografia global de la infraestructura tecnològica de l'Ajuntament, programari utilitzat, maquinari en explotació, xarxa de comunicacions, perfil d'usuaris, potestats a les quals cal donar compliment i competències associades a la relació de llocs de treball.

b) Encàrrec d'informes tècnics sobre les dificultats, si n'hi haguessin, de canvi a programari i tecnologia lliure, tot permanent trencar opacitats i resistències tendencioses així com identificar clarament els entorns que han de ser estudiats més detalladament per traçar la convenient transició a tecnologia lliure.

c) Procés de conscienciació i formació en l'àmbit laboral del consistori i entre la població. Realització de xerrades, tallers formatius i altres activitats, bé específiques per als treballadors i treballadores de l'Ajuntament o bé obertes a tota la ciutadania en el marc d'una campanya de promoció del programari lliure.

d) Execució progressiva i sistematitzada del projecte de migració pròpiament dit, amb la consegüent avaluació posterior i declaració de Cornellà com a municipi lliure de programari privatiu en l'administració local. En aquells àmbits especialitzats en què no es trobi una alternativa de programari lliure adient, s'optarà per impulsar-ne el desenvolupament, si escau, en col·laboració amb altres administracions públiques, i apostant sempre pel sector públic i l'economia social i solidària.

Per tots aquests motius, el Grup Municipal de Cornellà en Comú-Crida per Cornellà proposa al Ple l'adopció dels següents:

ACORDS

Primer.- Apostar per la migració a tecnologies de lliure llicenciamnt el programari de l'administració municipal de l'Ajuntament de Cornellà, els seus organismes autònoms i les seves empreses municipals amb la realització d'un pla municipal de migració a programari lliure en els termes expressats per tal que, en un termini de tres anys des de l'aprovació de la moció, Cornellà es pugui declarar municipi lliure de programari privatiu en l'administració local.

Segon.- Establir com a clàusula de mèrit la utilització, el desenvolupament, la distribució i la difusió de programari lliure en català en les contractacions, convenis de col·laboració i subvencions en tots els àmbits i, especialment, en l'àmbit de les noves tecnologies.

Tercer.- Vetllar per la difusió, la promoció i la distribució de programari lliure en català en el si de totes les institucions, les associacions i les organitzacions, públiques i privades, de l'àmbit de Cornellà i, en especial, al món educatiu, fent-ne difusió mitjançant els seus organismes competents i, alhora, fomentant la indústria informàtica catalana.

Quart.- Promoure acords i convenis amb administracions locals i supralocals, universitats i associacions públiques i privades per fomentar la coordinació i la cooperació en matèria de programari lliure en català i assegurar-ne, amb les mesures adequades, la producció, la promoció, la distribució i l'ús conjunt.

Cinquè.- Traslladar els acords a l'Associació d'Usuaris i Usuàries de GNU/Linux en Llengua Catalana (Calu), a l'Associació Softcatalà, a les seccions sindicals i el comitè d'empresa de l'Ajuntament de Cornellà, al Departament d'Empresa i Coneixement de la Generalitat de Catalunya, a la Diputació de Barcelona i al Centre Nacional de Referència d'Aplicació de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (CENATIC).

M.ª José Ruiz Tienda
Grup Municipal CEC-CPC